

ALEKSANTERI SUUREN VALLOITUKSET

- kreikkalaisten kaupunkivaltioiden väsyttettyä toisensa peloponnesolaissodissa, liitti Makedonian kuningas Filippos II ne valtakuntaansa 330-1 eKr.
 - * Filippos murhattiin 336 eKr. → Aleksanteri Suuri
- Aleksanteri halusi kostaa persialaisille hyökkäykset Kreikkaan ja perustaa suuren maailmanvaltakunnan
 - * hyökkäsi Persiaan v. 334 eKr.
- Aleksanteri kehitti kreikkalaisen sotataidon huippuunsa
 - * armeijan pääosa hopliitteja ja hypaspisteja (valiojalkaväki), joka varustettu lähes kuten perinteiset helleenien hopliitit
 - + keihäänä sarissa, 5 metrinen keihäs, jota käsiteltiin kaksin käsin (tämän takia kilpeä pienennettiin)
 - * armeijan iskuvoima lepäsi makedonialaisen- ja liittolaisratsuväen harteilla (kevyttä ja raskasta ratsuväkeä)
 - * helleeniperinteiden vastaisesti tukena runsaasti jousimiehiä, joista kreetalaiset erinomaisen tehokkaita
 - nivelsi taitavasti aselajien vahvuudet kokonaisuudeksi
- Aleksanteri voitti persialaiset kolmessa suuressa kenttätaistelussa
 - * valloitti Välimeren itärannikon ja eteni Egyptiin
 - + kukisti foinikialaiskaupungit (valloittamattomana pidetty Tyros kukistui taitavan piiritysoperaation avulla)
 - rakennutti pengertien saarella sijaitsevan Tyroksen edustalle
 - mursi mahtavan kaupunginmuurin (45m) laivoihin sijoitettujen katapulttien ja muurinmurtajien avulla
 - * liitti valloittamansa alueet valtakuntaansa
 - + sai sympatiaa ja apujoukkoja voitettujen lempeän kohtelun ansiosta
 - * jatkoi Egyptistä kohti Kaksoisvirtainmaata ja sieltä nykyisen Iranin alueelle
 - * voitti persialaiset lopullisesti Gaugamelan luona v. 331 eKr.
 - + persialaisten musertava ylivoima ei estänyt Aleksanterin taitavia sotaliikkeitä ja valiosotilaita repimästä Persialaisarmeijaa kappaleiksi
 - persialaisista ei enää tekemään vakavaa vastarintaa

- Aleksanteri eteni aina Intiaan saakka, mutta Indus-virran takaisissa maissa vastarinta alkoi koventua (väkirikkaita valtioita, sotanorsuja)
 - * Beasjoella Induksen takana Aleksanterin armeija kieltäytyi jatkamasta enää eteenpäin
 - + takana oli 8 vuoden ja yli 27 000 kilometrin sotataival
 - * Aleksanteri palasi armeijoiheen takaisin Persiaan
 - * paluumatkalla Aleksanteri kuoli kuumesairauteen (malaria?) entisessä Persian pääkaupungissa Susassa vain 33-vuotiaana
 - ei perillistä → valtakunta jaettiin neljään osaan hänen johtavien kenraaleidensa kesken
- Aleksanterin valtakunta hajosi, mutta saavutukset jäivät historiaan
 - * kreikkalainen sivistys levisi Aasiaan ja Egyptiin → hellenismi
 - * perusti uusia kaupunkeja, joista Egyptiin perustettu Aleksandria kohosi pian hellenistisen maailman sivistyselämän keskuspaikaksi
 - * monipuolisti sodankäyntitapoja (pelkkä falangi syrjään)
 - + toi tullessaan taidon ja tavan käyttää sotanorsuja